

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 3813/2024
12.03.2026. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Мирјане Андријашевић, председника већа, Иване Рађеновић и Владиславе Милићевић, чланова већа, у парници из радног односа тужиље АА из ..., чији је пуномоћник Марко Теран, адвокат из ..., против туженог Јавне медијске установе „Радио-телевизија Србије“, Београд, ради утврђења и враћања на рад, одлучујући о ревизији тужиље изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 3969/22 од 15.05.2024. године, у седници одржаној 12.03.2026. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужиље изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 3969/22 од 15.05.2024. године.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П1 1451/16 од 26.05.2022. године, ставом првим изреке одбијен је приговор стварне ненадлежности суда у овој правној ствари. Ставом другим изреке, дозвољено је објективно преиначење тужбе као у поднеску од 17.02.2017. године. Ставом трећим изреке, одбијен је тужбени захтев којим је тужиља тражила да се утврди постојање радног односа тужиље код туженог почев од 01.09.2013. године и да се тужени обавезе да је врати на рад, као и да јој тужени надокнади трошкове парничног поступка. Ставом четвртим изреке, повучена је тужба тужиље у делу којим је тражила да се тужени обавезе да почев од 01.09.2013. године испуни јавним огласом „Тражимо стотину младих стручњака за 21. век“ дато обећање и са тужиљом закључи уговор о раду на неодређено време, у складу са пословима које је тужиља заиста обављала у оквиру редакције Трећег програма Радио Београда.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 3969/22 од 15.05.2024. године, ставом првим изреке, одбијена је жалба тужиље и првостепена пресуда потврђена у ставу трећем изреке. Ставовима другим и трећим изреке, одбијени су захтеви тужиље и туженог за накнаду трошкова поступка по жалби.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужиља је изјавила ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Врховни суд је испитао побијану одлуку, применом члана 408. Закона о парничном поступку – ЗПП („Службени гласник РС“ број 72/11... 1820 и 10/23 – други закон), па је нашао да ревизија није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности. Нема ни битне повреде из члана 374. став 1. у вези са чланом 8. ЗПП на коју се указује у ревизији, с обзиром да се правило о оцени доказа из члана 8. ЗПП у поступку пред другостепеним судом примењује само у ситуацији када се другостепена одлука доноси после расправе одржане пред тим судом. Указивање на повреду поступка из члана 374. став 2. тачка 12. ЗПП, не представља битну повреду због које се ревизија може изјавити, применом члана 407. став 1. ЗПП, а ревизијом се не указује на друге повреде поступка због којих се она може изјавити, применом члана 407. став 1. ЗПП.

Према утврђеном чињеничном стању, тужени је 13.07.2011. године објавио јавни позив - конкурс под називом „Тражимо стотину младих стручњака за 21. век“, уз обећање да ће за 100 младих људи организовати тромесечну обуку након које ће они који буду најбољи остати да раде код туженог, да је на јавни позив одговорило 17000 кандидата, међу којима је била и тужиља. Тужиља је дипломирани ... – мастер, а у време јављања на јавни оглас била је на докторским студијама на ... факултету Универзитета у Београду. Тужиља је са туженим закључила уговор о раду од 04.09.2013.године, којим је засновала радни однос на одређено време за период од 01.09.2013. године до 31.08.2014. године, за обављање послова новинар извештач у Организационом делу Радио-програм - Трећи програм - Наука и политичка теорија. Анексом уговора о раду од 02.9.2014. године радни однос тужиље продужен је за два месеца, од 01.09.2014. године до 31.10.2014. године, а анексом уговора о раду од 31.10.2014.године, продужен од 01.11.2014. године до 28.02.2015.године. Након тога, тужиља је са туженим закључила више уговора о раду и то: од 05.3.2015.године на одређено време за период од 01.03.2015.године до 30.06.2015.године, од 03.07.2015. године и од 01.07.2016.године. Утврђено је да је тужиља је у периоду од 01.09.2013.године до 28.07.2016.године, у континуитету, без прекида, обављала послове радног места новинар извештач у Организационом делу Радио-програм - Трећи програм - Наука и политичка теорија, по основу закључених уговора о раду на одређено време, укупно две године, десет месеци и двадесет седам дана. Актом о измени и допуни акта о систематизацији послова код туженог од 13.02.2014. године уведен је посао новинар извештач у Организационој јединици Радио-програм Трећи програм - Наука и политичка теорија са условима ВСС, три године радног искуства, један извршилац и у опису послова: припрема програмске садржаје, одлучује о изгледу и садржају емисије, обавља предистраживања за потребе емисије, координира и сарађује са учесницима у стварању емисија, пише ауторске текстове, кошуљицу и најаве, учествује у монтажи и реализацији, по потреби води емисије и обавља друге послове по налогу главног и одговорног уредника.

Полазећи од утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су одбили тужбени захтев, налазећи да је тужиља од 01.09.2013. године до 28.07.2016. године, непрекидно по основу више сукцесивно закључених уговора о раду на одређено време обављала послове радног места новинар-извештач, у

континуитету и без прекида у раду, те би у конкретном случају дошло до заснивања радног односа тужиле на неодређено време дана 09.09.2015. године у смислу одредбе члана 37. Закона о раду, међутим како су у спорном периоду важиле одредбе чланова 103. и 105. Закона о буџетском систему, то није било услова да радни однос тужиле на одређено време по сили закона прерасте у радни однос на неодређено време, јер није била прибављена сагласност надлежног Министарства за културу и информисање за заснивање радног односа тужиле на неодређено време, с обзиром да се на туженог као корисника јавних средстава односила забрана заснивања радног односа мимо претходно прибављене сагласности надлежног органа.

Неосновани су наводи и разлози ревизије тужиле којима се правноснажна пресуда побија због погрешне примене материјалног права.

Одредбом члана 37. Закона о раду („Службени гласник РС“, бр. 24/05), било је прописано да се радни однос заснива на време чије је трајање унапред одређено када су у питању: сезонски послови, рад на одређеном пројекту, повећање обима посла који траје одређено време исл, за време трајања тих потреба, с тим што тако заснован радни однос непрекидно или са прекидима не може трајати дуже од 12 месеци. Ова законска одредба је измењена Законом о изменама и допунама Закона о раду („Службени гласник РС“, бр. 75/14 од 21.07.2014. године), којом је прописано да се уговор о раду може закључити на одређено време, за заснивање радног односа чије је трајање предодређено објективним разлозима који су оправдани роком или извршењем одређеног посла или наступањем одређеног догађаја, за време трајања тих потреба (став 1), а послодавац може закључити један или више уговора о раду из става 1. овог члана на основу ког се радни однос, са истим запосленим, заснива на период који, са прекидима или без прекида, не може бити дужи од 24 месеца (став 2). Ако је уговор о раду на одређено време закључен супротно одредбама овог закона, или ако запослени остане да ради код послодавца најмање пет радних дана по истеку времена за које је уговор закључен, сматра се да је радни однос заснован на неодређено време (став 6).

Тужени је установа која по члану 2. став 1. тачка 5. и 6. Закона о буџетском систему („Службени гласник РС“, број 54/09... 62/13 и 63/13 - исправка), спада у кориснике јавних средстава, па се у односу на њега примењују одредбе тог закона. Законом о изменама и допунама тог Закона („Службени гласник РС“ број 108/2013 од 06.12.2013. године) који је био у примени у време насталог спорног односа, у члану 27е додати су нови ставови 34. и 35. којима је прописано да корисници јавних средстава не могу заснивати радни однос са новим лицима ради попуњавања слободних, односно упражњених радних места до 31.12.2015. године. Укупан број запослених на одређено време због повећаног обима посла, лица ангажованих по уговору о делу, уговору о привременим и повременим пословима, преко омладинске и студентске задруге и лица ангажованих по другим основама код корисника јавних средстава, не може бити већи од 10% од укупног броја запослених (члан 27е став 36.), а изузетно од тог става радни однос са новим лицима може се засновати уз сагласност тела Владе, на предлог надлежног министарства, односно другог надлежног органа, уз претходно прибављено мишљење министарства. Поступак за прибављање сагласности прописан је

Уредбом о поступку за прибављање сагласности за ново запошљавање и додатно радно ангажовање код корисника јавних средстава („Службени гласник РС „ бр. 113/2013, 21/2014, 118/2014, 22/2015 и 59/2015). Наведена одредба члана 27е став 34. Закона новелирана је каснијим изменама и допунама („Службени гласник РС“ број 142/2014... 149/2020), тако да корисници јавних средстава не могу заснивати радни однос са новим лицима ради попуњавања слободних односно упражњених радних места до 31. децембра 2016. године („Службени гласник РС“ број 103/2015), затим до 31. децембра 2017. године („Службени гласник РС“ број 99/16), до 31. децембра 2018. године („Службени гласник РС“ број 113/17), до 31. децембра 2019. године („Службени гласник РС“ број 95/18 и 31/19), односно до 31. децембра 2020. године („Службени гласник РС“ број 72/2019 и 149/2020).

Чланом 105. истог Закона прописано је да ако су одредбе других закона, односно прописа, у супротности са овим законом, примењују се одредбе овог закона.

Имајући у виду наведено, по оцени Врховног суда, правилна је одлука нижестепених судова да се у конкретном случају имају применити одредбе Закона о буџетском систему којима се прописује забрана заснивања радног односа са новим лицем ради попуњавања слободних, односно упражњених радних места, а које одредбе су *lex specialis* у односу на одредбе Закона о раду (члан 37. став 4. ЗОР) којима се прописују услови за преображај радног односа са одређеног на неодређено време, а што произлази и из члана 105. Закона о буџетском систему. У периоду од 01.09.2013. године до 28.07.2016. године (када је тужиља у континуитету, без прекида, обављала послове радног места новинар извештач код тужене), по основу више закључених уговора о раду на одређено време (укупно две године, десет месеци и двадесет седам дана) на снази је био цитирани Закон о о буџетском систему са изменама и допунама, којим је било забрањено запошљавање нових лица у јавном сектору, ради попуњавања слободних, односно упражњених радних места, осим у изузетним случајевима, уз сагласност надлежног органа Владе. Како из чињеничног утврђења не произилази постојање сагласности надлежног министарства за заснивање радног односа, по оцени Врховног суда, правилно су нижестепени судови закључили да није било услова да радни однос тужиље на одређено време, по сили закона, прерасте у радни однос на неодређено време. Стога су неосновани наводи ревизије о погрешној примени материјалног права.

Правилно су судови одбили и захтев тужиље за враћање на рад, јер изостанак правноснажне судске одлуке којом је утврђено да је запосленом незаконито престао радни однос, искључује и основаност захтева за његову реинтеграцију, применом члана 191. став 1. Закона о раду.

Наводи ревизије тужиље који се непосредно или посредно односе на спроведени доказни поступак и оцену доказа, те упућују на погрешно и непотпуно утврђено чињенично стање нису посебно размотрени будући да у смислу члана 414. став 2. ЗПП не представљају дозвољен ревизијски разлог.

Правилно је одлучено и о накнади трошкова поступка на основу члана 165. став 2. у вези чланова 153. став 1. и 154. став 2. ЗПП.

На основу изнетог, применом члана 414. став 1. ЗПП, Врховни суд је одлучио као у изреци.

**Председник већа – судија
Мирјана Андријашевић, с.р.**

За тачност отправака
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић